

Projekt

z dnia 8 grudnia 2020 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIASTA RYBNIKA**

z dnia ..... 2020 r.

w sprawie zmiany uchwały nr 199/XIII/2015 Rady Miasta Rybnika z dnia 1 października 2015 r. w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Rybnika na lata 2015-2020

Na podstawie:

- art. 7 ust. 1 pkt 5 i art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.),
- art. 4 ust. 1 pkt 2, art. 12 pkt 11 i art. 92 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 920),
- art. 1 ust. 1 oraz art. 2 ust. 2, ust. 4 pkt 1 i ust. 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 685),
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. poz. 1492),
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 (Dz. U. poz. 458),

na wniosek Prezydenta Miasta Rybnika, po zaopiniowaniu przez Komisję Zdrowia i Pomocy Społecznej oraz Powiatową Społeczną Radę do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Rybniku,

Rada Miasta Rybnika

uchwała:

§ 1. W uchwale nr 199/XIII/2015 Rady Miasta Rybnika z dnia 1 października 2015 r. w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Rybnika na lata 2015-2020, wprowadza się następujące zmiany:

- 1) tytuł uchwały otrzymuje brzmienie: „w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Rybnika na lata 2015-2022”,
- 2) § 1 otrzymuje brzmienie: „Przyjąć Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Rybnika na lata 2015-2022, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.”,
- 3) tytuł załącznika do uchwały otrzymuje brzmienie: „Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Rybnika na lata 2015-2022”,
- 4) rozdział IV załącznika do uchwały „Cele Programu i formy ich realizacji” oraz załączniki nr 1-5 do Programu otrzymują brzmienie jak w treści załącznika do niniejszej uchwały,
- 5) wskazany w rozdziale V załącznika do uchwały „Wdrażanie Programu” w ust. 3 „Monitoring i ewaluacja Programu” termin wykonania ewaluacji końcowej zastępuje się terminem „do dnia 28 lutego 2023 roku”.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Rozdział IV**CELE PROGRAMU I FORMY ICH REALIZACJI****Cel główny 1:****Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym**

(Zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2016-2020 – cel operacyjny 3: Profilaktyka problemów zdrowia psychicznego i poprawa dobrostanu psychicznego społeczeństwa)

Cel szczegółowy:**1.1. Wspieranie zdrowia psychicznego**

Zadania	Forma realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki monitorujące
1.1.1. prowadzenie działań na rzecz upowszechniania wiedzy na temat zdrowia psychicznego i jego uwarunkowań, kształtowanie przekonań, postaw, zachowań i stylu życia wspierającego zdrowie psychiczne, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu, przeciwdziałanie seksualizacji dzieci i młodzieży – w szczególności przez prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych	Aktualizacja i realizacja Programu promocji zdrowia psychicznego dla Miasta Rybnika na lata 2015-2022 – załącznik nr 1 do Programu.	do 2022 r.	zgodnie z programem	zgodnie z programem
1.1.2. opracowanie i realizacja samorządowych programów lub strategii ochrony zdrowia psychicznego	Opracowanie i realizacja Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Rybnika na lata 2015-2022.	zadanie zrealizowane	Zespół Koordynujący	przygotowany i realizowany program

Cel szczegółowy:**1.2. Zapobieganie zaburzeniom psychicznym**

Zadania	Forma realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki monitorujące
1.2.1. opracowanie i realizacja programów zapobiegania problemom zdrowia psychicznego w rodzinie i w środowisku lokalnym	Program zapobiegania problemom zdrowia psychicznego w rodzinie i w środowisku lokalnym dla Miasta Rybnika na lata 2020-2022 – załącznik nr 2 do Programu.	do 2022 r.	zgodnie z programem	- przygotowany program - zgodnie z programem
1.2.2. szkolenia dla różnych grup zawodowych (w tym nauczycieli, lekarzy, inspektorów sanitarnych, prokuratorów, służb mundurowych, straży miejskich) dotyczące zagrożeń oraz konsekwencji rozwojowych i zdrowotnych u dzieci i młodzieży oglądających pornografię	Szkolenia dla różnych grup zawodowych dotyczące zagrożeń oraz konsekwencji rozwojowych i zdrowotnych u dzieci i młodzieży oglądających pornografię.	do 2022 r.	- placówki oświatowe - podmioty lecznicze - Straż Miejska w Rybniku	liczba przeszkolonych osób/rok

Cel główny 2:

Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi kompleksowej, wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym

(Zgodnie z Narodowym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 – Cel główny 1: zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb)

Cel szczegółowy:**2.1. Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej**

Zadania	Forma realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki monitorujące
2.1.1. opracowanie lokalnego programu zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym rozwoju Centrum Zdrowia Psychicznego oraz placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży	Opracowanie Programu zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym rozwoju Centrum Zdrowia Psychicznego oraz placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży dla Miasta Rybnika na lata 2015-2022 – załącznik nr 3 do Programu.	zadanie zrealizowane	Zespół Koordynujący	przygotowany program

2.1.2. realizacja programu określonego w zadaniu 2.1.1.	Realizacja programu określonego w zadaniu 2.1.1.	do 2022 r.	zgodnie z programem	zgodnie z programem
<p>2.1.3. utworzenie Centrum Zdrowia Psychicznego zgodnie z zasadami organizacyjnymi zawartymi w rozdziale 4 Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022</p>	<p>Zgodnie z rozdziałem 4 Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022. Centrum Zdrowia Psychicznego jest odpowiedzialne za udzielanie kompleksowej opieki psychiatrycznej pacjentom zamieszkałym na obszarze objętym swoim funkcjonowaniem. Powinno ono obejmować teren zamieszkały przez nie więcej niż 200 tys. osób (obszar odpowiadający wielkości powiatu lub miasta/dzielnicy). W ramach Centrum funkcjonuje oddział stacjonarny, oddział dzienny, poradnia zdrowia psychicznego oraz zespół leczenia środowiskowego. Obecnie Ministerstwo Zdrowia realizuje reformę opieki psychiatrycznej dla osób dorosłych w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie programu pilotażowego w centrach zdrowia psychicznego. Celem pilotażu jest przetestowanie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej opartego na ww. centrach w aspekcie: organizacyjnym, finansowym, jakościowym, równości i dostępności do świadczeń zdrowotnych. Program pilotażowy jest finansowany przez Narodowy Fundusz Zdrowia i realizowany w okresie od 1 lipca 2018 r. do 30 czerwca 2021 r. Na terenie Województwa Śląskiego działają dwa centra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Bielsku-Białej, - Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Cieszynie. 	<p>do 2022 r.</p>	<p>- podmioty lecznicze - inne podmioty zainteresowane tworzeniem Centrum Zdrowia Psychicznego</p>	<p>utworzone Centrum Zdrowia Psychicznego</p>

Cel szczegółowy:

2.2. Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego

Zadania	Forma realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki monitorujące
2.2.1. aktualizacja poszerzenia, zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w zakresie pomocy: bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej, samopomocy środowiskowej	Aktualizacja Programu poszerzenia, zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie pomocy: bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej, samopomocy środowiskowej, dla Miasta Rybnika na lata 2015-2022 – załącznik nr 4 do Programu.	zadanie zrealizowane	Zespół Koordynujący	zaktualizowany program
2.2.2. realizacja lokalnego programu poszerzenia, zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Realizacja programu określonego w zadaniu 2.2.1.	do 2022 r.	zgodnie z programem	zgodnie z programem
2.2.3. wspieranie finansowe projektów organizacji pozarządowych służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi	- wspieranie podmiotów w realizacji projektów z zakresu rozwoju form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym w szczególności w ramach Programu współpracy Miasta Rybnika z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, - zlecenie realizacji zadania publicznego polegającego na prowadzeniu Środowiskowego Domu Samopomocy w Rybniku przy ul. Karłowicza 48, - dofinansowywanie Warsztatów Terapii Zajęciowej w Rybniku, prowadzonych przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Rybniku.	realizacja ciągła	- Wydział Polityki Społecznej - organizacje pozarządowe	liczba wspartych projektów/rok
2.2.4. zwiększenie udziału zagadnień pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi w działalności	Wzmacnianie i rozwój pomocy świadczonej osobom z zaburzeniami psychicznymi przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku.	realizacja ciągła	Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku	% udziału wydatków na pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi

Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybniku				w ogólnych wydatkach Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybniku
-------------------------------------	--	--	--	--

Cel szczegółowy:

2.3. Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi

Zadania	Forma realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki monitorujące
2.3.1. zwiększanie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	<ul style="list-style-type: none"> - rehabilitacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez udzielanie pomocy i wsparcia tym osobom w zakresie poszukiwania pracy i umiejętności poruszania się po rynku pracy: poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy, szkolenia, informacja zawodowa, dotycząca usług i instrumentów rynku pracy oraz sytuacji na lokalnym rynku pracy, - zachęcanie ww. osób do skorzystania z oferowanych dla nich usług poprzez działania promocyjne m.in. na stronie internetowej Powiatowego Urzędu Pracy w Rybniku, - współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie rehabilitacji zawodowej, - wsparcie adaptacji miejsc i metod pracy przystosowanych do specjalnych potrzeb ww. osób. 	realizacja ciągła	<ul style="list-style-type: none"> - Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku - organizacje pozarządowe 	liczba osób objętych różnymi formami działalności/rok
2.3.2. prowadzenie kampanii szkoleniowo-informacyjnej adresowanej do pracodawców promującej zatrudnianie osób z zaburzeniami psychicznymi	Realizacja kampanii szkoleniowo-informacyjnej adresowanej do pracodawców, promującej zatrudnianie osób z zaburzeniami psychicznymi.	realizacja ciągła	<ul style="list-style-type: none"> - Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku - jednostki organizacyjne systemu pomocy społecznej - organizacje pozarządowe - środki masowego przekazu 	liczba kampanii/rok

<p>2.3.3. zwiększenie udziału zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi w działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Rybniku</p>	<p>- rehabilitacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez udział w szkoleniach, doradztwo, poradnictwo i ocenę zawodową, zatrudnienie subsydiowane,</p> <p>- realizacja projektów i przedsięwzięć na rzecz aktywizacji zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi,</p> <p>- wymiana dobrych praktyk i doświadczeń stosowanych przez inne powiatowe urzędy pracy w celu aktywizacji zawodowej tej grupy osób,</p> <p>- podnoszenie kwalifikacji i umiejętności zawodowych pracowników w zakresie pracy z ww. osobami, w tym szkolenia pracowników, ze szczególnym uwzględnieniem tzw. pracowników pierwszego kontaktu w zakresie umiejętności właściwego porozumiewania się z tymi osobami i udzielania im pomocy.</p>	realizacja ciągła	Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku	<p>- liczba osób z zaburzeniami psychicznymi podejmujących zatrudnienie na skutek działań Powiatowego Urzędu Pracy w Rybniku/rok</p> <p>- liczba osób objętych różnymi formami działalności/rok</p>
--	--	-------------------	---------------------------------	---

Cel szczegółowy:

2.4. Skoordynowanie różnych form opieki i pomocy

Zadania	Forma realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki monitorujące
<p>2.4.1. powołanie lub kontynuacja działania lokalnego zespołu koordynującego realizację Programu</p>	<p>Powołanie zarządzeniem nr 249/2016 Prezydenta Miasta Rybnika z dnia 11 kwietnia 2016 r. Zespołu Koordynującego realizację Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Rybnika na lata 2015-2020 z późn. zm.</p> <p>Skład ww. zespołu zapewnia właściwą reprezentację samorządu powiatu, placówek realizujących zadania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego, pozarządowych organizacji samopomocowych. Obsługę administracyjną i organizacyjną zespołu zapewnia Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Rybnika.</p> <p>Dostosowanie ww. zarządzenia do terminu realizacji Programu (do 2022 r.) – kontynuacja działania zespołu.</p>	<p>- powołanie zespołu – zadanie zrealizowane</p> <p>- kontynuacja działania zespołu – do lutego 2021 r.</p>	Prezydent Miasta Rybnika	dokument powołujący

<p>2.4.2. opracowanie lub aktualizacja lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego, zawierającego szczegółowy plan zapewnienia mieszkańcom koordynowanych, medycznych i społecznych świadczeń Centrum Zdrowia Psychicznego</p>	<p>Opracowanie Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Rybnika na lata 2015-2020.</p> <p>Dostosowanie (aktualizacja) Programu do celów i zadań określonych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022.</p>	<p>opracowanie i aktualizacja Programu – zadania zrealizowane</p>	<p>Zespół Koordynujący</p>	<p>przygotowany Program</p>
<p>2.4.3. realizacja, koordynowanie i monitorowanie lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego</p>	<p>Działania realizowane przez Zespół Koordynujący (koordynowanie, monitorowanie i ewaluacja Programu) oraz pozostałe podmioty wskazane jako realizatorzy poszczególnych zadań.</p>	<p>do 2022 r.</p>	<p>- Zespół Koordynujący - pozostali realizatorzy Programu</p>	<p>- odsetek populacji objętej Programem/rok - wyniki ewaluacji okresowej - wyniki ewaluacji końcowej</p>
<p>2.4.4. przygotowanie i udostępnienie mieszkańcom oraz samorządowi województwa aktualizowanego corocznie przewodnika informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi (w wersji papierowej lub elektronicznej)</p>	<p>Informacje o dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie Miasta Rybnika będą udostępniane w ramach „Przewodnika Informacyjnego. Dostępne formy opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w województwie śląskim”, opracowanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego.</p>	<p>realizacja ciągła</p>	<p>realizatorzy Programu</p>	<p>upowszechnianie publikacji opracowanej przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego</p>

Cel szczegółowy:

2.5. udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom

Zadania	Forma realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki monitorujące
2.5.1. wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne przez udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom pomocy psychologiczno-pedagogicznej	Zgodnie z zakresem działania Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Rybniku.	realizacja ciągła	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rybniku	liczba wspartych osób/rok
2.5.2. udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży w przedszkolach, szkołach i placówkach	Działania pedagogów i psychologów szkolnych.	realizacja ciągła	placówki oświatowe	liczba wspartych osób/rok

Cel główny 3:

Kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, w szczególności zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji

Cel szczegółowy:

3.1. Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi

Zadania	Forma realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki monitorujące
3.1.1. opracowanie lokalnego programu informacyjno-edukacyjnego sprzyjającego kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, w szczególności zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji	Aktualizacja Programu informacyjno-edukacyjnego dla Miasta Rybnika, sprzyjający kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, na lata 2015-2022 – załącznik nr 5 do Programu.	zadanie zrealizowane	Zespół Koordynujący	zaktualizowany program
3.1.2. realizacja programu określonego w zadaniu 3.1.1.	Realizacja programu określonego w zadaniu 3.1.1.	do 2022 r.	zgodnie z programem	zgodnie z programem

Program promocji zdrowia psychicznego dla Miasta Rybnika na lata 2015-2022

Cel główny: Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

Cel szczegółowy: Wspieranie zdrowia psychicznego, w tym w szczególności:

- 1) upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego i jego uwarunkowań,
- 2) kształtowanie przekonań, postaw, zachowań i stylu życia wspierającego zdrowie psychiczne,
- 3) rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu,
- 4) przeciwdziałanie seksualizacji dzieci i młodzieży.

Lista priorytetów promocji zdrowia psychicznego dla Miasta Rybnika, ustalona przez Zespół Koordynujący:

- 1) zaburzenia depresyjne (w tym samobójstwa),
- 2) przewlekłe i nawracające choroby psychiczne,
- 3) zaburzenia związane z ostrym i przewlekłym stresem, w tym wynikające z wykluczenia cywilizacyjnego, ubóstwa, bezrobocia i bezdomności,
- 4) zaburzenia wieku rozwojowego,
- 5) zaburzenia psychogeriatryczne.

Działania zapobiegawcze zaburzeniom, spowodowanym spożywaniem alkoholu oraz zażywaniem substancji psychoaktywnych, wskazane są w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii, przyjmowanym na każdy rok.

Wykaz zadań realizowanych w ramach Programu w latach 2015-2022:

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki monitorujące
1.	edukacja w zakresie zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym: - upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, zaburzeń związanych z uzależnieniami i czynnikami ryzyka, a także sposobów ich eliminowania; - kształtowanie przekonań, postaw, zachowań i stylu życia korzystnych dla zdrowia psychicznego; - rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.	- Środowiskowy Dom Samopomocy „Cogito Noster” w Rybniku - Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii w Rybniku - Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku - placówki oświatowe - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rybniku - podmioty lecznicze - organizacje pozarządowe	- liczba podjętych działań/rok - liczba realizatorów/rok
2.	edukacja rodziców i opiekunów prawnych w zakresie potrzeb psychicznych dziecka, zaburzeń emocjonalnych i trudności wychowawczych	- placówki oświatowe - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rybniku	- liczba przeszkolonych osób/rok - liczba podjętych działań/rok

3.	edukacja dzieci i młodzieży w zakresie promocji zdrowia psychicznego, dotycząca zwiększenia umiejętności radzenia sobie ze stresem, podniesienia umiejętności rozwiązywania konfliktów i sytuacji kryzysowych, rozwoju kompetencji społecznych i emocjonalnych, budowania pozytywnych relacji, profilaktyki uzależnień od alkoholu i substancji psychoaktywnych, a także przeciwdziałania seksualizacji	- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rybniku - placówki oświatowe	- liczba przeszkolonych osób/rok - liczba podjętych działań/rok
4.	szkolenia dla wychowawców i nauczycieli z zakresu interwencji kryzysowej i zapobiegania potencjalnym zagrożeniom, wynikającym z kryzysu psychologicznego, a także wczesnego rozpoznawania zaburzeń psychicznych	- placówki oświatowe - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rybniku	- liczba przeszkolonych osób/rok - liczba podjętych działań/rok
5.	upowszechnianie informacji o Ogólnopolskim Telefonie Kryzysowym 116 123 oraz innych informacji, dotyczących promocji zdrowia psychicznego (np. na stronach internetowych)	- Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii w Rybniku - Środowiskowy Dom Samopomocy „Cogito Noster” w Rybniku	liczba upowszechnionych informacji
6.	realizacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii	zgodnie z programem	zgodnie z programem
7.	wspieranie organizacji pozarządowych w realizacji działań z zakresu promocji zdrowia psychicznego, w tym w ramach Programu współpracy Miasta Rybnika z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego	- Wydział Polityki Społecznej - organizacje pozarządowe	- liczba wspartych podmiotów/rok - wysokość przyznanych dotacji/rok

Grupa odbiorców: wszyscy mieszkańcy Miasta, a w szczególności:

- dzieci i młodzież szkolna,
- rodzice i opiekunowie prawni dzieci i młodzieży,
- osoby w kryzysie,
- pracownicy placówek oświatowych.

Przewidywane rezultaty:

- pogłębienie wiedzy o zdrowiu psychicznym,
- zmniejszenie występowania zaburzeń psychicznych, w tym liczby samobójstw,
- promowanie zdrowego stylu życia korzystnego dla zdrowia psychicznego,
- podniesienie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.

Źródła finansowania:

- budżet Miasta,
- dotacje celowe z budżetu państwa,
- środki pochodzące z Unii Europejskiej,
- inne środki.

Program zapobiegania problemom zdrowia psychicznego w rodzinie i w środowisku lokalnym dla Miasta Rybnika na lata 2020-2022

Cel główny: Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

Cel szczegółowy: Zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

Wykaz zadań realizowanych w ramach Programu w latach 2020-2022:

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki monitorujące
1.	realizacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2021, przyjęty uchwałą Rady Miasta Rybnika nr 274/XVI/2015 z dnia 17 grudnia 2015 r.	zgodnie z programem	zgodnie z programem
2.	opracowanie Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na kolejne lata	Zespół Interdyscyplinarny w Rybniku do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie	przygotowany program
3.	realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy	Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii w Rybniku	liczba osób, które ukończyły program/rok
4.	zapobiegania przemocy w szkole, zgodnie z potrzebami środowisk szkolnych, z uwzględnieniem istniejących regulacji prawnych (szkolne programy profilaktyki)	placówki oświatowe	liczba osób objętych programami/rok
5.	realizacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii	zgodnie z programem	zgodnie z programem
6.	Realizacja Programu działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla Miasta Rybnika	zgodnie z programem	zgodnie z programem
7.	poradnictwo i pomoc w stanach kryzysu zagrażającego zdrowiu psychicznemu	Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii w Rybniku	- liczba udzielonych porad/rok - liczba osób objętych wsparciem/rok
8.	wspieranie projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe z zakresu zapobiegania zaburzeniom psychicznym, m.in. w ramach Programu współpracy Miasta Rybnika z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego	- Wydział Polityki Społecznej - Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku - organizacje pozarządowe	- liczba wspartych projektów/rok - wysokość środków przeznaczonych na projekty/rok
9.	prowadzenie działań informacyjnych z zakresu zapobiegania zaburzeniom psychicznym	- Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii w Rybniku - Środowiskowy Dom Samopomocy „Cogito Noster” w Rybniku	liczba przeprowadzonych działań

Grupa odbiorców: wszyscy mieszkańcy Miasta, a w szczególności:

- osoby doświadczające i stosujące przemoc,

- dzieci i młodzież szkolna.

Przewidywane rezultaty:

- zmniejszenie występowania zaburzeń psychicznych, w tym liczby samobójstw,
- ograniczenie szkód spowodowanych przez alkohol i substancje psychoaktywne,
- poprawa sytuacji osób doświadczających kryzysów.

Źródła finansowania:

- budżet Miasta,
- dotacje celowe z budżetu państwa,
- środki pochodzące z Unii Europejskiej,
- inne środki.

Program zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym rozwoju Centrum Zdrowia Psychicznego oraz placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży dla Miasta Rybnika na lata 2015-2022

Cel główny: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb.

Cel szczegółowy: Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej.

Wykaz zadań realizowanych w ramach Programu w latach 2015-2022:

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki monitorujące
1.	zapewnienie korzystania z poradni zdrowia psychicznego i poradni dla uzależnionych dla dorosłych przez 5 dni w tygodniu	- poradnie zdrowia psychicznego/podmioty lecznicze - SP ZOZ Państwowy Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Rybniku	liczba osób korzystających z poradni/rok
2.	zapewnienie korzystania z poradni zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży	poradnie zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży/podmioty lecznicze	liczba osób korzystających z poradni/rok
3.	specjalistyczne oddziaływania terapeutyczno-edukacyjne dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania klienta w ramach działalności Zespołu Psychiatrii Środowiskowej, działającego w Środowiskowym Domu Samopomocy „Cogito Noster” w Rybniku	Środowiskowy Dom Samopomocy „Cogito Noster” w Rybniku	liczba wspartych osób/rok
4.	zachowanie ciągłości leczenia osób uzależnionych (po przeprowadzonym detoksie w oddziale psychiatrycznym)	SP ZOZ Państwowy Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Rybniku	liczba osób leczonych po detoksie/rok
5.	zapewnienie osobom chorym, będącym w sytuacji kryzysowej pomocy: socjalnej, psychologicznej, prawnej oraz schronienia (w sytuacjach uzasadniających)	- Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku - Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii w Rybniku - Środowiskowy Dom Samopomocy „Cogito Noster” w Rybniku - organizacje pozarządowe.	liczba wspartych osób/rok
6.	pomoc finansowa w ramach zadań z zakresu rehabilitacji społecznej	Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku	-liczba wspartych osób (rodzin)/rok -wysokość udzielonej pomocy/rok
7.	zapewnienie ciągłości i dostępności do Środowiskowych Domów Samopomocy i Warsztatów Terapii Zajęciowej	- Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku - Wydział Polityki Społecznej - Środowiskowy Dom Samopomocy „Cogito Noster” w Rybniku - organizacje pozarządowe	liczba osób objętych wsparciem/rok

8.	utworzenie Centrum Zdrowia Psychicznego	zgodnie z zadaniem 2.1.3.	zgodnie z zadaniem 2.1.3.
9.	zwiększenie i rozwój placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży	poradnie zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży/podmioty lecznicze	liczba utworzonych placówek/rok

Grupa odbiorców:

- osoby z zaburzeniami psychicznymi,
- osoby uzależnione od alkoholu i współuzależnione,
- osoby uzależnione od środków psychoaktywnych, członkowie rodzin.

Przewidywane rezultaty:

- polepszenie kompleksowej, środowiskowej opieki w zakresie zdrowia psychicznego oraz terapii uzależnień.

Źródła finansowania:

- budżet Miasta,
- dotacje celowe z budżetu państwa,
- środki pochodzące z Unii Europejskiej,
- środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- inne środki.

Program poszerzenia, zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie pomocy: bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej, samopomocy środowiskowej, dla Miasta Rybnika na lata 2015-2022

Cel główny: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb.

Cel szczegółowy: Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.

Wykaz zadań realizowanych w ramach Programu w latach 2015-2022:

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki monitorujące
1.	wspieranie podmiotów w realizacji projektów z zakresu rozwoju form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, m.in. w ramach Programu współpracy Miasta Rybnika z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego	- Wydział Polityki Społecznej - Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku - organizacje pozarządowe	- liczba wspartych projektów/rok - wysokość udzielonego wsparcia/rok
2.	realizacja Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych dla Miasta Rybnika	zgodnie z programem	zgodnie z programem
3.	realizacja zadań publicznych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi, określonych w ustawie o pomocy społecznej: -organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla ww. osób, -prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla ww. osób, -praca socjalna i inna pomoc	- Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku - Środowiskowy Dom Samopomocy „Cogito Noster” w Rybniku - Wydział Polityki Społecznej - organizacje pozarządowe	- wysokość środków na specjalistyczne usługi opiekuńcze/rok - wysokość środków na środowiskowe domy samopomocy/rok - liczba osób objętych wsparciem/rok
4.	zapewnienie ciągłości wsparcia finansowego projektom pozarządowym realizującym takie formy oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które wymagają działania ciągłego, m.in. wspieranie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej w Rybniku	- Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku - Wydział Polityki Społecznej - organizacje pozarządowe	- liczba projektów wymagających działania ciągłego/rok - liczba uczestników WTZ/rok - wysokość udzielonego wsparcia/rok
5.	prowadzenie grup wsparcia i grup samopomocowych, organizowanie warsztatów motywacyjnych i rozwijających umiejętności interpersonalne dla osób z zaburzeniami psychicznymi (motywowanie do aktywności, samodzielności, leczenia i rehabilitacji, kształtowanie właściwych relacji z bliskimi, itp.)	- Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku - Środowiskowy Dom Samopomocy „Cogito Noster” w Rybniku - Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii w Rybniku	- liczba osób objętych wsparciem/rok - liczba prowadzonych grup wsparcia i zorganizowanych warsztatów/rok - liczba przeprowadzonych

		- Wydział Polityki Społecznej - organizacje pozarządowe	działań/rok
6.	edukacja bliskich osób chorujących psychicznie, a także praca z rodziną, polegająca na dostarczeniu wiedzy o specyfice choroby, jak również zapewnienie rodzinie wsparcia, w tym m.in. poprzez prowadzenie grup wsparcia dla rodzin	wskazani w działaniu 5	określone w działaniu 5
7.	rozwój nowych form i metod wsparcia środowiskowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi	wskazani w działaniu 5	liczba nowych form i metod wsparcia/rok
8.	prowadzenie mieszkań chronionych i treningowych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	- Środowiskowy Dom Samopomocy „Cogito Noster” w Rybniku - Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku - organizacje pozarządowe	liczba wspartych osób/rok

Grupa odbiorców:

- osoby z zaburzeniami psychicznymi,
- rodziny osób z zaburzeniami psychicznymi.

Przewidywane rezultaty:

- poprawa funkcjonowania społecznego osób z zaburzeniami psychicznymi, umocnienie ich pozycji społecznej i poczucia wpływu na własną sytuację życiową,
- uzyskanie pełniejszego zaspokojenia potrzeb i integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi,
- zabezpieczenie ciągłości i jakości form oparcia społecznego.

Źródła finansowania:

- budżet Miasta,
- dotacje celowe z budżetu państwa,
- środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki pochodzące z Unii Europejskiej,
- inne środki.

Program informacyjno-edukacyjny dla Miasta Rybnika, sprzyjający kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, na lata 2015-2022

Cel główny: Kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, w szczególności zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji.

Cel szczegółowy: Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.

Wykaz zadań realizowanych w ramach Programu w latach 2015-2022:

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki monitorujące
1.	realizacja Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych dla Miasta Rybnika	zgodnie z programem	zgodnie z programem
2.	edukacja bliskich i opiekunów osób chorujących psychicznie, a także praca z rodziną, polegająca na dostarczeniu wiedzy o specyfice choroby, jak również zapewnienie bliskim wsparcia, poprzez prowadzenie grup wsparcia dla rodzin	<ul style="list-style-type: none"> - Środowiskowy Dom Samopomocy „Cogito Noster” w Rybniku - Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii w Rybniku - Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku - placówki oświatowe - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rybniku - podmioty lecznicze - organizacje pozarządowe 	liczba rodzin objętych wsparciem/rok
3.	realizacja działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie wykształcenia postaw zrozumienia i akceptacji oraz przeciwdziałających dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi	wskazani w działaniu 2	liczba podjętych działań/rok
4.	przeprowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnej dotyczących objawów, przebiegu, następstw i możliwości leczenia zaburzeń psychicznych	wskazani w działaniu 2	<ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzenie kampanii - liczba uczestników kampanii
5.	umożliwienie uczestnictwa osobom z zaburzeniami psychicznymi w wydarzeniach kulturalno-sportowych poprzez udział w lokalnych wydarzeniach, festynach, konkursach, itp. (organizacja/współorganizacja przedsięwzięć adresowanych do ww. osób)	<ul style="list-style-type: none"> - Środowiskowy Dom Samopomocy „Cogito Noster” w Rybniku - Wydział Polityki Społecznej - Wydział Kultury - placówki oświatowe - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rybniku - instytucje kultury - organizacje pozarządowe w tym jednostka prowadząca Warsztaty Terapii Zajęciowej w Rybniku 	liczba wydarzeń z udziałem osób z zaburzeniami psychicznymi/rok

6.	wspieranie i promowanie twórczości i osiągnięć osób z zaburzeniami psychicznymi, np. w formie wystaw, prezentacji na stronach internetowych realizatorów, występów artystycznych podczas miejskich uroczystości, udzielenie patronatu Prezydenta Miasta, udostępnienie pomieszczeń, przyznanie nagrody czy wręczenie listu gratulacyjnego itp.	wskazani w działaniu 5	liczba wspartych/ wypromowanych wydarzeń/rok
7.	wspieranie organizacji pozarządowych w realizacji działań z zakresu promocji zdrowia psychicznego, w tym w ramach Programu współpracy Miasta Rybnika z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego	- Wydział Polityki Społecznej - organizacje pozarządowe	- liczba wspartych organizacji pozarządowych/rok - wysokość dotacji przyznanych organizacjom/rok

Grupa odbiorców:

- środowisko lokalne,
- osoby z zaburzeniami psychicznymi i członkowie ich rodzin.

Przewidywane rezultaty:

- zmiana postaw społecznych w stosunku do osób z zaburzeniami psychicznymi,
- zmniejszenie skali zjawiska stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi i członków ich rodzin,
- zwiększenie integracji osób z zaburzeniami psychicznymi z resztą społeczeństwa.

Źródła finansowania:

- budżet Miasta,
- dotacje celowe z budżetu państwa,
- środki pochodzące z Unii Europejskiej,
- inne środki.